

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 183

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 15 november 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Tijdelijke vrijstelling stikstofuitstoot - Vernietiging door Nederlandse Raad van State

In Nederland heeft de Raad van State op 2 november 2022 beslist dat de vrijstelling waardoor bouwprojecten tijdelijk de toestemming kregen om stikstof uit te stoten, op de schop gaat. Dit staat in het beschikkend gedeelte van het tussenarrest van 2 november 2022 van de Raad van State aangaande het zogenaamde Porthos-project. De bouwvrijstelling stikstof voldoet niet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kan daardoor niet anders dan constateren dat de bouwvrijstelling niet gebruikt mag worden bij bouwprojecten.

Hoewel het arrest van de Raad van State in Nederland niet tot gevolg heeft dat er een algehele bouwstop geldt, moeten alle aanvragers van een omgevingsvergunning, zoals dat het geval was vóór de vrijstellingsregeling, een voorafgaand onderzoek verrichten naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof tijdens het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen.

Intussen ligt het definitief stikstofkader op tafel, en wordt het onderworpen aan een openbaar onderzoek en milieueffectenrapport. Het definitief stikstofkader moet voldoende juridisch robuust en wetenschappelijk onderbouwd zijn. Op die manier creëren we rechtszekerheid voor alle betrokken sectoren, van de industriector over de bouwsector tot de landbouw.

1. Wat is de visie van de minister op het tussenarrest van 2 november 2022 van de Nederlandse Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak aangaande het Porthos-project?
 - a) Heeft het tussenarrest van de Nederlandse Raad van State een impact op het definitief kader van Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)?
 - b) Zo ja, welke wijzigingen moeten worden doorgevoerd aan het definitief PAS-kader?
 - c) Heeft het tussenarrest van de Nederlandse Raad van State een impact op bouwprojecten op Vlaams grondgebied die een grensoverschrijdende impact hebben op het Nederlands grondgebied? Zo ja, moet het beoordelingskader van Nederland bij voorrang gehanteerd worden?
2. Acht de minister het noodzakelijk om in overleg te treden met de minister van Natuur en Stikstof om een bilateraal akkoord te sluiten voor bouwprojecten die een grensoverschrijdend effect hebben?

ANTWOORD

op vraag nr. 183 van 15 november 2022

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. a-b. Het tussenarrest van de Nederlandse Raad van State en het vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen tonen:
 1. de noodzaak aan van voldoende onderbouwde en juridisch robuuste beoordelingskaders; en
 2. dat een passende beoordeling, ongeacht of deze gebeurt op een hoger schaalniveau of op niveau van een individueel project, niet mag voorbijgaan aan de gevolgen voor individuele speciale beschermingszones (SBZ).

Wanneer activiteiten in de PAS vrijgesteld worden van een individuele passende beoordelingsplicht, omdat er reeds op een generiek, hoger schaalniveau (dat van de PAS) een beoordeling heeft plaatsgevonden, is het van belang dat met die beoordeling met zekerheid significante negatieve effecten op alle SBZ kunnen worden uitgesloten.

Dit vraagt onder andere inzicht in de omvang van de depositie van de activiteiten waarvoor geen individuele passende beoordeling nodig wordt geacht. Tevens moet cijfermatig aangetoond kunnen worden dat deze activiteiten het halen van de doelstellingen voor 2030 niet kan hypothekeren. Waar een vrijstelling mede verantwoord wordt door de positieve gevolgen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen, zoals maatregelen van natuurherstel en emissiereducerende bronmaatregelen, moet aangetoond worden dat de positieve gevolgen hiervan reeds vaststaan. Dat houdt onder meer in dat op het ogenblik dat de negatieve gevolgen van het gebruik van een vrijstelling optreden, die maatregelen reeds in werking moeten zijn getreden, concreet moeten uitgewerkt zijn en dat de in rekening gebrachte positieve gevolgen ervan wetenschappelijk gezien met zekerheid kunnen worden in kaart gebracht of gekwantificeerd.

Het Porthos-arrest van de Nederlandse Raad van State legt hier de vinger op, maar deze aandachtspunten volgden reeds uit het arrest van het Hof van Justitie van 7 november 2018 (zaken C-293/17 en C-294/17) over de voormalige Nederlandse PAS.

Bij de opmaak van onze definitieve Vlaamse PAS en de daarin opgenomen beoordelingskaders voor vergunningverlening hebben we met die aandachtspunten reeds volwaardig rekening gehouden. De kaders zullen op basis van de inspraak tijdens het openbaar onderzoek en op basis van rechtspraak, zoals voormelde arresten, waar nodig, bijgesteld worden, om zodoende te komen tot robuuste kaders. Cruciaal daarvoor is dat de beoordelingskaders en de volledige PAS onderworpen zijn aan een plan-MER en een passende beoordeling die zich nog verder moeten uitspreken over de kaders en de andere onderdelen van de PAS, waaronder de bronmaatregelen, na de verwerking van de inspraak.

- c. Het Team MER (Departement Omgeving) is van oordeel dat er geen impact zal zijn op bouwprojecten op Vlaams grondgebied die een grensoverschrijdende impact hebben op het Nederlands grondgebied. Vlaamse projecten die een

grensoverschrijdende procedure volgen, worden getoetst aan de beoordelingskaders en normenkaders bepaald in Vlaamse regelgeving en beleidscontext. Een kader uit een ander gewest of lidstaat is nooit bindend voor een Vlaams project. Dit kan informatief gevraagd worden (via de adviesverlening in kader van verdrag van ESPOO en GO-procedure). Dit wordt in feite ook bevestigd vanuit de rechtspraak (arrest RvS 12 maart 2020 – nr. 247.305).

2. In de schoot van het Vlaams-Nederlands Bestuurlijk Stikstofoverleg wordt gewerkt aan een afsprakenkader hierover. Uiteraard binnen de contouren van de Vlaamse en Nederlandse autonome wetgeving. Hiervoor is een ambtelijke werkgroep actief die aspecten van grensoverschrijdende effecten bekijkt en toekomstige voorstellen uitwerkt. Zodoende kan gekomen worden tot afspraken met betrekking tot projecten met grensoverschrijdende effecten.